

"I livets begyndelse er de vigtigste input kærlighed, nærvær, trøst, stimulering og mad. Det kan sammenfattes i et enkelt ord: Omsorg." Således skriver Käte From i bogens indledning. Den sårbare hjerne sætter fokus på en lille – men ikke ubetydelig – del af alle børn, der udsættes for utilstrækkelig omsorg eller stimulering samt den endnu mindre del, der udsættes for direkte omsorgssvigt.

Det ønskes med bogen at gøre læseren klogere på de mekanismer, der ligger bag hjernens tilpasning, når barnet bliver udsat for utilstrækkelig omsorg. Derudover ønskes det at skabe forståelse for, at den bedste behandling af følgerne af omsorgssvigt er forebyggelse. Dette gøres ved at forsøge at give et dækkende billede af, hvor forskningen står aktuelt, og henvender sig til de mange faggrupper, der møder børn, der er udsat for forskellige grader af omsorgssvigt eller mangelfuld stimulering.

Den sårbare hjerne er en letforståelig bog. Måske endda lidt for letlæselig for vores faggruppe: psykologer. Bogen er på overskuelig vis delt op i to dele: første del omhandler hjernens udvikling og funktion, og sidste del behandler omsorgssvigt i et neuropsykologisk og neuropædagogisk perspektiv. Gennemgangen er hjernen er overfladisk/forsimplet, men giver et fint overblik til de, som ikke er inde i emnet og har brug for en simpel og lettilgængelig viden. Til teksten ses fine illustrationer, som understøtter beskrevne. Det bør nævnes, at det af forfatteren selv pointeres i bogen, at hensigten ej heller er at give en gennemgang af hjernen, men at der er lagt vægt på læservenligheden, hvorfor det ind imellem har været nødvendigt at udelade nogle detaljer. Ønsker man som læser mere viden inden for nogle af de mere komplicerede emneområder, anbefaler forfatteren at læse bogens faktabokse og henviser ligeså til de enkelte kapitlers referencer. Vil man gerne vide mere om de enkelte emner, vil jeg personligt anbefale at tjekke referencerne, da jeg finder faktaboksene ret kortfattede også. Blandt referencerne findes både danske såvel som udenlandske studier.

Bogen beskriver fint, hvordan børns hjerner er yderst modtagelige og sårbare over for påvirkninger udefra. Ligeså skildres de livslange følgevirkninger, som understøttes af meget langsigtede studier, hvilket personligt fangede mig. Kort beskrives det også hvilke tegn, man som fagperson skal kigge efter, når mistanken om adfærdsmæssige vanskeligheder, der kan karakterisere omsorgssvigtede børn og unge, opstår. Der ses fokus på forebyggelse og ideer til at hjælpe forældrene, der er udsatte. Det er min tanke, at de fleste psykologer er godt med her og dermed ikke finde så meget ny inspiration og viden her.

Jeg ville ud fra mit ståsted ønske, at bogens sidste afsnit om intervention var mere fyldestgørende. Afsnittet redegør for de tre vigtige elementer i arbejdet med omsorgssvigtede børn; regulering, relationsdannelse og ræsonering, og foreslår herefter en række overordnede behandlingsmuligheder. Et par mere konkrete behandlingsmuligheder baseret på forskning nævnes også, men disse beskrives desværre kun kort i de såkaldte faktabokse. Bogens forfatter beskriver dog også i sit indledende afsnit hertil, at afsnittet kun er tænkt som en overordnet gennemgang. Sammenlagt med bogens overordnede gennemgang af neuropsykologien er bogen gennemgående ret overordnet, men giver et fint og overskueligt overblik til vedkommende, som ikke på forhånd har et nogenlunde kendskabet til området – formentlig andre faggrupper end psykologer eller en psykolog helt ny på området med omsorgssvigt.

Af Trine Andersen, psykolog